

P6_TA(2005)0149

Jauno dalībvalstu iekšējais tirgus *

Eiropas Parlamenta rezolūcija par iekšējo tirgu jaunajās dalībvalstīs—situācija, iespējas un nepieciešamie secinājumi (2004/2155(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu;
 - ņemot vērā Līgumu par Čehijas Republikas, Igaunijas, Kipras, Latvijas, Lietuvas, Ungārijas, Maltas, Polijas, Slovēnijas un Slovākijas pievienošanu¹;
 - ņemot vērā Iekšējā tirgus 2004. gada 13. jūlija situācijas pārskatu Nr. 13;
 - ņemot vērā iestāžu nolīgumu par likumdošanas uzlabošanu²;
 - ņemot vērā 1579 iekšējā tirgus direktīvas ar pārņemšanas termiņu ne vēlāk kā 2004. gada 15. novembrī;
 - ņemot vērā Komisijas 2003. gada 7. maija paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai: "Iekšējā tirgus stratēģija – prioritātes no 2003. līdz 2006. gadam" (KOM(2003)0238);
 - ņemot vērā 2004. gada 21. janvāra Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai – ziņojums par iekšējā tirgus stratēģijas īstenošanu (2003. – 2006.) (KOM(2004)0022);
 - ņemot vērā V.Koka vadītās Augsta līmeņa darba grupas ziņojumu, kas tika publicēts 2004. gada novembrī – "Pieņemot izaicinājumu: Lisabonas stratēģija ekonomiskās izaugsmes un nodarbinātības jomā";
 - ņemot vērā Eiropas Tirdzniecības un rūpniecības kameru asociācijas (*EUROCHAMBRES*) un Slovēnijas Biznesa un pētījumu asociācijas (*SBRA*) un "*CAPE 2004. gada apsekojumu: Centrāleiropas uzņēmumu gatavība paplašināšanai*";
 - ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,
 - ņemot vērā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas ziņojumu (A6–0068/2005),
- A. tā kā Līguma 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts nosaka, ka Kopienas darbībām ir jāietver iekšējā tirgus izveidošana, ko raksturo šķēršļu atcelšana brīvai preču, personu, pakalpojumu un kapitāla aprītei starp dalībvalstīm;
- B. tā kā Līguma 3. panta 1. punkta h) apakšpunkts nosaka, ka Kopienas darbībām ir jāietver dalībvalstu likumu tuvināšana, ciktāl tā nepieciešama kopējā tirgus darbībai;

¹ OV L 236, 23.9.2003., 17. lpp.

² OV C 321, 31.12.2003, 1. lpp.

- C. tā kā Līguma 10. pants aicina dalībvalstis veikt visus attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no Līguma, un ko rada Kopienas iestāžu darbība un paredz ka tās atturas no visiem pasākumiem, kas var traucēt sasniegt Līguma mērķus;
- D. tā kā Līguma 14. panta 2. punkts nosaka, ka iekšējais tirgus aptver telpu bez iekšējām robežām, kurā saskaņā ar Līgumu ir nodrošināta preču, personu, pakalpojumu un kapitāla brīva aprīte;
- E. tā kā Līguma 18. panta 1.punkts nosaka, ka pastāvot noteiktiem nosacījumiem, katram Eiropas Savienības pilsonim ir tiesības brīvi pārvietoties un pastāvīgi uzturēties dalībvalstu teritorijā;
- F. tā kā Līguma 23. un 24. pants prasa īstenot preču brīvu aprīti Kopienā;
- G. tā kā Līguma trešās daļas III sadaļa prasa īstenot personu, pakalpojumu un kapitāla brīvu aprīti Kopienā;
- H. tā kā Eiropas Kopienas izveidotais iekšējais tirgus ir sasniedzis nenoliedzamus ekonomiskus panākumus un ir bijis ekonomiskās kohēzijas un reģionālo atšķirību pakāpeniskas novēršanas virzītājspēks;
- I. tā kā iekšējais tirgus var tikt patiešām pabeigts tikai tad, ja visas dalībvalstis pārņem un piemēro iekšējā tirgus direktīvas;
- J. tā kā šo direktīvu nepārņemšana, neīstenošana un nepiemērošana rada iekšējā tirgus sašķeltību, kavē Eiropas ekonomikas turpmāku ekonomisku izaugsmi un pastiprina reģionālās atšķirības;
- K. tā kā novēlota vai nepareiza pārņemšana liedz uzņēmumiem un patērētājiem pilnā apmērā baudīt ekonomiskās priekšrocības, ko sniedz pareizi funkcionējošs iekšējais tirgus;
- L. tā kā efektīva Kopienas tiesību aktu pārņemšana un īstenošana palīdz attīstīt savstarpēju uzticību starp valdībām, pilsoņiem un uzņēmumiem;
- M. tā kā Lisabonas stratēģijas galvenais mērķis ir līdz 2010. gadam izveidot pasaules visdinamiskāko un viskonkurētspējīgāko uz zināšanām balstīto ekonomiku pasaulē, ar vairāk un labākām darba vietām un ciešāku sociālo kohēziju un augsta līmeņa vides aizsardzību,
1. ir pārliecināts — lai pilnībā varētu izmantot jaunā paplašinātā Eiropas tirgus iespējas, ir jāpārņem un jāīsteno visas iekšējā tirgus direktīvas, kas ir nokavētas pārņemšanas un īstenošanas procesā, lai ātri likvidētu atlikušos šķēršļus preču, personu, pakalpojumu un kapitāla aprītei;
 2. iesaka jaunajām dalībvalstīm izstrādāt īstenošanas stratēģijas, lai efektīvi ieviestu Kopienas tiesību aktus un uzlabotu patērētāju, ražotāju, tirgotāju un tiesu izpratni par jaunajiem tiesību aktiem;
 3. aicina, visas dalībvalstis nopietni izturēties pret Eiropadomes ierosināto 1,5 % robežu attiecībā uz nepārņemto direktīvu deficītu un paust stingru politisku apņemšanos līdz noteiktam laikam pārņemt visas nokavētās direktīvas;

4. ierosina, ka papildus iekšējā tirgus direktīvu laicīgai un pareizai pārņemšanai un efektīvai piemērošanai dalībvalstis pārbauda arī valstī spēkā esošo tiesību aktu atbilstību ES noteikumiem, lai atbalstītu tirgus šķēršļu novēršanas procesu un atvērtu iekšējo tirgu konkurencei;
5. atzinīgi novērtē to, ka jaunās dalībvalstis savos tiesību aktos ir īstenojušas savstarpējas atzīšanas principu, un arī to, ka dažas dalībvalstis ir pieņēmušas arī horizontālo savstarpējās atzīšanas klauzulu, ar ko automātiski atzīst šo principu nesaskaņotajās jomās, bet atkārtoti apstiprina, ka jāturpina strādāt pie arvien plašākas saskaņošanas kā iekšējā tirgus galvenā mērķa;
6. īpaši apsveic daudzas jaunās dalībvalstis par to sasniegumiem, pieņemot Eiropas produktu standartus, kas daudzos gadījumos pārsniedz veco dalībvalstu standartus;
7. aicina jauno dalībvalstu valsts varasiestādes attīstīt un uzlabot administratīvo spēju, lai mazinātu atšķirību starp formālu atbilstību Kopienas tiesību aktiem un to patieso piemērošanu;
8. ierosina — lai sasniegtu Lisabonas stratēģijā noteiktos mērķus, jaunajām dalībvalstīm jāpalielina investīcijas pētniecībā un attīstībā, kas pašreiz ir krietni zem ES vidusmēra, jāveicina labāks kontakts starp pētniecības institūtiem un uzņēmumiem, un jāizstrādā efektīvākas izglītības un apmācības sistēmas, lai uzlabotu darba tirgus kvalitāti un ņemtu vērā ieteikumus, kas izteikti nesen publicētajā ziņojumā “Pieņemot izaicinājumu: Lisabonas stratēģija ekonomiskās izaugsmes un nodarbinātības jomā”;
9. atzīmē, cik liela nozīme ir efektīvam intelektuālā īpašuma režīmam, veicinot novatorismu un jaunu ideju komerciālu izmantošanu, kā arī attīstot radošu saturu gan nesaistes, gan tiešsaistes vidē; rosina jaunās dalībvalstis nodrošināt patentu un autortiesību aizsardzības sistēmu efektīvu darbību un piešķirt atbilstīgus līdzekļus autortiesību pārkāpumu novēršanas un viltošanas apkarošanas pasākumiem;
10. aicina Padomi, ņemot vērā intelektuālā īpašuma aizsardzības nodrošināšanas īpašo nozīmi attiecībā uz izgudrojumiem saistībā ar digitālajām tehnoloģijām, ciešāk sadarboties ar Eiropas Parlamentu, apstiprinot jaunu patentēšanas pasākumu, kas radīs drošu sistēmu patentu piešķiršanai šajā jomā veiktajiem tehniskajiem izgudrojumiem;
11. aicina valsts, reģionālās un vietējās varasiestādes jaunajās dalībvalstīs izveidot elastīgu, dinamisku darba tirgu, lai paaugstinātu nodarbinātību privātajā sektorā un atrisinātu strukturālā bezdarba un reģionālo atšķirību problēmas;
12. atzīmē, ka ir svarīgi izveidot efektīvu profesionālās kvalifikācijas sistēmu un rosināt savstarpēji atzītu standartu noteikšanu; ierosina, ka Komisijai ir jāsniedz papildu līdzekļi, lai palīdzētu attīstīt profesionālas iestādes jaunajās dalībvalstīs, tādējādi veicinot augsti kvalificēta darbaspēka veidošanu;
13. uzsver, ka ir svarīgi pabeigt iekšējā tirgus izveidošanu, lai samazinātu sociālās un reģionālās atšķirības jaunajās dalībvalstīs;
14. atzīmē, cik svarīgs ir dinamisks pakalpojumu tirgus jaunu darba vietu un jaunu uzņēmumu radīšanā; uzsver, ka piedāvātā direktīva par pakalpojumu iekšējo tirgu ir ļoti svarīga jauno dalībvalstu ekonomikām; tomēr uzskata, ka šis mērķis jāasniedz, nekaitējot Eiropas

Savienības sociālai kohēzijai un vai tās augstajam Eiropas patērētāju aizsardzības līmenim;

15. mudina valsts, reģionālās un vietējās varasiestādes jaunajās dalībvalstīs uzlabot un paplašināt savus uzdevumus, izplatot informāciju par ES tiesību aktiem, tās darbību un iekšējo tirgu; uzskata, ka sabiedrības locekļiem ir svarīgi saņemt informāciju un ieteikumus par savām patērētāju tiesībām un par iespējām strādāt un nostiprināties iekšējā tirgū;
16. aicina jaunās dalībvalstis nodrošināt, lai ārpus tiesu noregulējuma instrumenti un problēmu atrisināšanas instrumenti, piemēram *SOLVIT*¹, saņem pienācīgu finansiālu atbalstu, lai tie var attīstīties un darboties, tādā veidā nodrošinot, ka Eiropas pilsoņu un uzņēmumu rīcībā ir līdzekļi, lai risinātu problēmas, ar ko tie var saskarties sakarā ar iekšējā tirgus attīstību;
17. atzinīgi novērtē Komisijas 2004. gada 20. oktobrī uzsāktu īpašo pārkāpuma procedūru pret tām dalībvalstīm, kas līdz 2004. gada 1. maijam nebija pārņēmušas direktīvas;
18. ir pārliecināta — lai atvieglotu Kopienas tiesību aktu pārņemšanu, biežāk jānotiek datu atjaunošanai par pārņemšanas stāvokli. Šai atjaunotajai informācijai ir jāpapildina iekšējā tirgus situācijas pārskats un tā jāizmanto, lai izveidotu visu to dalībvalstu sarakstu, kas ir atpalikušas pārņemšanas procesā;
19. uzskata, ka Komisijai ir jāsāk pastāvošo Kopienas tiesību aktu pilnveidošana to vienkāršošanas nolūkā. Tas ievērojami palīdzētu veikt tiesību aktu pārņemšanas un īstenošanas procesu, veicinātu brīvu kustību un tirdzniecību Kopienas ietvaros un veicinātu Eiropas ekonomikas izaugsmi;
20. atzīmē vienkāršas un efektīvas reglamentējošās vides nozīmi, lai samazinātu uzņēmumu izmaksas un maksimāli paaugstinātu tiesību aktu ievērošanu; rosina jaunās dalībvalstis pēc iespējas vienkāršākā veidā pārņemt iekšējā tirgus *acquis*. Iesaka jaunajām dalībvalstīm aktīvi atbalstīt Komisijas programmu par likumdošanas labāku īstenošanu, nododot pašreizējās zināšanas par *acquis* visā to sarežģītībā, kamēr tās vēl ir svaigā atmiņā;
21. iesaka, ka situācijas pārskats jāmodernizē Eiropadomes līmenī un ka politiskajā līmenī tas jāatzīst par pārņemšanas stāvokļa galveno atskaites punktu;
22. uzskata, ka Eiropas Parlamentam jāieņem aktīvāka nostāja darbības rezultātu uzraudzībā un jāizdara spiediens uz dalībvalstīm, lai tās pārņemtu direktīvas;
23. atgādina Parlamenta apņemšanos attiecīgos gadījumos, ja nepieciešams, aktīvi ietekmēt Lisabonas darba kārtības pārorientēšanu, tomēr saglabājot līdzsvaru starp Lisabonas un Gēteborgas procesa ekonomiskajām, sociālajām un vides dimensijām, lai attīstītu tālejošu ilgtspējīgas attīstības stratēģiju;
24. uzdod tā priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un dalībvalstu valdībām.

¹ SOLVIT ir problēmu risināšanas tīkls, kurā darbojas ES dalībvalstis, lai tiešsaistē bez tiesas procesiem risinātu problēmas, kas radušās valsts iestādēm nepareizi piemērojot tiesību aktus. SOLVIT centrs ir katrā dalībvalstī. SOLVIT centri var palīdzēt risināt gan pilsoņu, gan uzņēmumu sūdzības. Tie darbojas kā valsts pārvaldes iestāžu struktūrvienības un tiem jāsniedz reāls problēmu risinājums desmit nedēļu laikā.